

→str. 10-11

INTERVJU
Andrej Plenković

**Mostu treba
vremena da
vidi koliko
se HDZ
mijenja**

PIŠE
**ROZITA
VUKOVIĆ**

Još nisam proveo dan u tom uredu, kaže Andrej Plenković pokazujući mi mjesto rezervirano za prvog čovjeka HDZ-a. Sa suradnicima radije boravi u velikoj dvorani za sastanke iz koje se i ulazi u ured šefa stranke. Ali, ni tamo posljednjih tjedana ne provodi mnogo vremena. Stalno je na terenu, u žurbi, kampanja je na samom kraju... Primjećujem da se u kabinetu HDZ-a ovog predsjednika gotovo ništa nije promijenilo. Novi su samo najbliži suradnici. I atmosfera. Susrećem Davora Božinovića, Gordana Jandrokovića, Vladimira Šeksa... Razgovor s Andrejem Plenkovićem vodila sam netom nakon što su objavljene posljednje ankete koje su pokazivale da će rezultat između HDZ-a i Narodne koalicije, predvođene šefom SDP-a Zoranom Milanovićem, biti vrlo tijesan. Omjer je bio 53-55 za Narodnu koaliciju.

■ Kakve su vaše procjene, što kažu interne ankete u HDZ-u?

- Jedina prava anketa bit će izbori u nedjelju. Pozivam što više hrvatskih ljudi da izađu na izbore. Mislim da smo iz nezavidnog položaja, u kojem je stranka bila prije dva mjeseca, u rekordno kratkom roku došli u poziciju da sigurno imamo rezultat koji je cijela Domoljubna koalicija ostvarila prošle godine. Očekujem ne samo da će HDZ biti stranka koja će pojedinačno imati najviše zastupnika u Saboru, jer smo za razliku od lani praktički samostalno izašli na ove izbore, uz

Milanović je promašio kampanju. Ponaša se kao da je HDZ isti onaj kao prije. Mislili su da će lako prošetati do pobjede

suradnju s HSLS-om i HDS-om, nego očekujem relativnu pobjedu i odličnu startnu poziciju za formiranje stabilne četverogodišnje hrvatske Vlade kojoj će HDZ biti na čelu.

■ S obzirom na situaciju s HDZ-om prije dva mjeseca, što je bilo presudno za taj preokret?

- Moja misija angažmana za predsjednika HDZ-a bila je da ga politički pozicioniram tamo gdje ga je želio trasirati predsjednik Tuđman. To je jasno profilirani desni centar, narodnjačkih i demokrišćanskih vrijednosti. Dakle, HDZ kao stožerna stranka hrvatskog društva oko koje se drugi okupljaju. Činjenica je da smo kompletno promijenili retoriku u odnosu na prošle izbore i javnost je to prepoznala. Ta je promjena naišla na odobravanje naših članova. To sam osjetio u unutarstranačkoj kampanji, a to osjećam i sada kad obilazim Hrvatsku. Naše članice i članovi žele ovakav moderni HDZ.

■ Znači, promjena retorike je bila presudna, neki kažu da je tome pridonio i vaš stil koji podsjeća na tzv. politiku nečinjenja?

- Fokusirao sam se na ono što je ljudima bitno. Kad slušate poruke europskih kolega koji su došli kod nas, onda je jasno da u Hrvatskoj trebamo imati teme kampanje jednake onima u Francuskoj, Njemačkoj ili Italiji, a to su gospodarstvo,

BORIS KOVAČEV/NANZA MEDIA

Protiv sam velike koalicije, ali sam i protiv trećih izbora

Plenković ističe da HDZ pod njegovim vodstvom funkcionira drugačije nego prije njegova dolaska, a uvjeren je da će i Most na kraju to primijetiti

radna mjesta, konkurentnost, demografska obnova, jake institucije, socijalna uključenost, društvena pravednost. Mi imamo program od 108 stranica. To je naša platforma. To mora biti suština. No, ako se baš na svakom skupu ne govori o ideološkim temama, to ne znači da one HDZ-u nisu bitne. Bitne su, ali će imati svoje relevantno mjesto u ukupnom kontekstu naših prioriteta. To je ta fina distinkcija i novi pristup za koji mislim da je potreban cijelom hrvatskom društvu i koji će polučiti uspjeh. Moja je misija promijeniti HDZ, a nakon toga Hrvatsku.

■ Rekli ste da ste za ova dva mjeseca transformirali i modernizirali HDZ. Je li to prekratkotrajno vrijeme za takvu promjenu, zasad ste samo vi novi na čelu HDZ-a, a tijela stranke i dio suradnika ostali su isti?

- Apsolutno to nije prekratkotrajno vrijeme. Ljudi oko mene već vide da stranka funkcionira drugačije nego prije. Ozračje je drugačije, sadržaj je vraćen politici. Mislim da se to osjeća, ta usmjerenost na budućnost, jasno profiliranje i čvrsto određivanje prioriteta. Ne pristupam politici oportunistički, niti ću se ponašati kao banalni populist ko-

ji će tako dobiti bodove. Pristupam joj na način da hoću promijeniti kulturu komunikacije, standarde i okrenuti se budućnosti.

■ Kampanja je bila nezanimljiva, čak dosadna dok se nije dogodio obrat s Milanovićem, spominjanje vaše majke i snimka s braniteljima. Nakon toga se samo pričalo o šefu SDP-a. Je li vam Milanović od tog trenutka 'ukrao' kampanju?

- Milanović je promašio kampanju. Ponaša se kao da je HDZ isti onaj kao prije. Ja sam uvjeren da su naši politički suparnici iz takozvane Narodne koalicije, a u biti lijeve koalicije,

mislili kako će ovi izbori biti ležerna šetnja parkom. I onda su vrlo brzo shvatili da im modernizirani HDZ predstavlja izazov za koji nemaju rješenje. Nisu nam mogli naći slabu točku. Ne samo kad je riječ o meni, nego i o ljudima koji su prvi na listama, koji su moji najbliži suradnici i nemaju repova za koje bi nam mogli prigovoriti. A kad imaju takvog suparnika, onda je jedino što im je preostalo ono na što ja nikad neću u politici pristati, a to je niskost i neprimjerenost komunikacije.

■ Je li snimka naštetila Milanoviću?

- Mislim da je on tu pokazao svoje lice. To je nedosljednost, prevrtljivost, želja da se dokazuje na način koji je nepotreban. Ja to razumijem na način da ima ozbiljan nedostatak sadržaja u programu, pa ga nadomješta agresijom koja je znak slabosti.

■ Most će ponovno biti ključan za pregovore. Što kažete na njihovih sedam uvjeta?

- I Mostu treba jedno vrijeme da uvidi koliko se HDZ mijenja. Ja razumijem da kolege iz Mosta imaju optiku suradnje s bivšim vodstvom HDZ-a i funkcioniranja aktualne Vlade. Ja nisam sudjelovao u pregovorima, niti sam sudjelovao u radu Vlade. Rekao sam da je pred nama tek razdoblje utvrđivanja načela i

Stigao ništa u svom uredu, ali tvrdi da je potpuno promijenio stranku

sadržaja buduće suradnje i pri tome će ostati. Međutim, kao čelnik najveće hrvatske stranke neću dopustiti nikakve ucjene i ultimatum. Želim da u dogovorima nakon izbora respektiramo normalne demokratske standarde. To znači da ljudi koji su u Vladi trebaju dobiti legitimitet. Ne moraju ga imati svi ministri, ali oni koji odlučuju, moraju imati izborni i politički legitimitet i autoritet. I toga ću se držati. Među Mostovim točkama ima nekih koje su prihvatljive, a ima i nekih o kojima moramo detaljnije razgovarati. Naša platforma za pregovore ima 108 stranica. Sve ono što se bude moglo prilagoditi iz programa potencijalnih partnera s onim što su naši ciljevi, bit će naša zajednička platforma u radu buduće Vlade.

■ **Kako ćete se postaviti bude li Most opet tražio ključne resore, vertikale, stavljao veta?**

- Pristupit ćemo pregovorima na način koji će, prema mom mišljenju, najviše odrediti izborni rezultat. Dakle, sukladno demokratskoj zastupljenosti, razgovarat ćemo o budućim ministrima i resorima u Vladi. Ja nemam nikakve tabu-teme, otvoren sam, sklon nalaženju rješenja koja su funkcionalna i kvalitetna.

■ **Milanović ima manji manevarski prostor kad je riječ o mogućim**

partnerima. Što ako pristane na uvjete Mosta? Što je vaša rezervna opcija?

- Na ovim izborima ljudi mogu odlučiti hoće li birati tu tzv. Narodnu, tj. bivšu Kukuriku koaliciju koja se pokazala neuspješnom u gospodarskom i socijalnom smislu - od gospodarskog rasta koji je bio negativan, poreznog opterećenja, a ne rasterećenja, od kreditnog rejtinga koji je pao dva puta, broja blokiranih, od dodatnih zaduženja, ideoloških podjela, ukidanja pokroviteljstva nad Bleiburgom te sramotnog Lex Perkovića koji ih je diskvalificirao za ozbiljnije obavljanje dužnosti jer su promašili sustav vrijednosti kojemu je Hrvatska težila kao članica EU. Vjerujem da će druge stranke, kada budu trebale odlučiti s kim će graditi buduću parlamentarnu većinu, voditi računa o tome. To je praktički bilo jučer i ljudi se toga trebaju sjetiti.

■ **Je li dosad bilo kontakata HDZ-a i Mosta?**

- Susreta u kojima bi se išlo za tim

I Most treba vrijeme da vidi koliko se HDZ mijenja. Sad još gledaju kroz optiku suradnje s bivšim vrhom stranke

da se dogovori poslijeizborna suradnja nije bilo. Bilo je kontakata koje su po prirodi posla imali naši ministri u Vladi. Gospodin Petrović ja vidjeli smo se na nekim događajima, ali nismo vodili detaljne razgovore o temama koje spominjete. Mi smo Mostu prepustili jedan broj ljudi u biračkim odborima. Nakon izbora očekujem nastavak razgovora.

■ **Ako se ne dogovorite s Mostom, na koga računate od manjih stranaka?**

- Želim poručiti biračima da ne rasipaju glasove. Moja ključna politička misija je osnaživanje i povratak povjerenja u stranke matice. Živio sam u Francuskoj pet godina i tamo naučio jednu vrlo kvalitetnu misao - da postoje dvije vrste stranaka: stranke koje postoje u političkom životu i stranke s kapacitetom upravljanja. Smatram da je HDZ stranka koja može upravljati lokalnom, županijskom, nacionalnom, a kroz EPP i europskom razinom. Stoga je važno da u proporcionalnom izbornom sustavu izbora birači glasuju i srcem i racionalno. Zato je važno da glasovi ne idu strankama koje će ostati ispod praga i da se politička snaga koncentrira na one koji su u stanju osigurati stabilnost Vlade. Kad je riječ o suradnji s manjim strankama koje će osvojiti mandate, moje načelo je jasno: razgovarat ćemo s onima koji su nam programski i svjetonazorski bliski.

■ **Je li put sastavljanja većine bez Mosta možda dogovor s HDSSB-om, Bandićem, manjinama, IDS-om?**

- Sve su to stranke koje dolaze u obzir za razgovore.

■ **Biste li se upustili u razbijanje Narodne koalicije i pridobivanje HSS-a ili HNS-a?**

- Mi se ne služimo nikakvim subverzivnim metodama. Žao mi je što je HSS kao član Europske pučke stranke odlučio uoči ovih izbora otići sa SDP-om. Mislim da je to strateški pogrešan korak. Brojne članice i članovi HSS-a diljem Hrvatske su nezadovoljni tom odlukom. Ja to doživljavam kao jednu epizodu u radu HSS-a. Oni su za nas jedina "sestrična" od političkih stranaka. Brojni članovi HSS-a glasat će za HDZ, ne samo zbog ideoloških i povijesnih razloga te dosadašnje suradnje, nego i činjenice da HDZ ima pravi projekt za Slavoniju, za hrvatsko selo i poljoprivredu.

■ **Ako računate s manjinama i IDS-om, hoće li tu problem u pregovorima biti Zlatko Hasanbegović?**

- Ne vidim nikakav problem bilo kojeg člana HDZ-a. Pristup pregovorima je programskog karaktera. Mi smo tu da ostvarimo ciljeve za ljude i državu. Moramo se fokusirati na ciljeve i programe.

■ **S obzirom na brojne kritike na račun Hasanbegovića, hoće li za njega biti mjesta u izvršnoj vlasti ako budete sastavljali Vladu?**

- Svim sam kolegama još prije dva mjeseca rekao da nikome ne obećavam niti jedno mjesto. Ono što želim jest da zajednički u kratkom roku pomognemo HDZ-u i Hrvatskoj te ostvarimo što bolji rezultat. Nakon izbora ćemo razgovarati tko bi mogao konkurirati za mjesta u izvršnoj vlasti. Za svaku poziciju možemo dati više kandidata.

■ **Na koja imena računate u prvom redu?**

Ja sam a priori protiv velikih koalicija. Nismo u ratu, a naša situacija nije takva da nam treba vlada nacionalnog jedinstva

- Razvidno je tko su ljudi na prvim mjestima na listama. Imamo sjajnu ekipu gospodarskih i financijskih stručnjaka koji su izradili program, to su ljudi u najboljim godinama koji imaju ozbiljno političko i stručno iskustvo te žele dati doprinos svojoj zemlji.

■ **Na koga ne računate od dosadašnjih ministara?**

- Računam na sve članice i članove HDZ-a, za mene nitko nije otpao.

■ **Rekli ste da u ovom trenutku velika koalicija nije opcija. Što ako dođe do trećih izbora?**

- Ja sam a priori protiv velikih koalicija. Mudri ljudi, koji imaju malo više iskustva s demokratskim procesima, kažu da politika konsenzusa ili velikih koalicija drži vlast na vlasti, a oporbu u oporbi. I važno je da hrvatski ljudi imaju izbor. Mi nismo u ratu, naša gospodarska i socijalna situacija je složena, ali nije takva da bi to zahtijevalo neku vrstu vlade nacionalnog jedinstva. Zato otklanjam i mogućnost velike koalicije sada, a otklanjam i mogućnost novih izbora. Mislim da bi to za Hrvatsku bila katastrofa jer to znači da stranke nisu u stanju projicirati najvažniju ideju koju sam imao u startu svog angažmana, a to je da HDZ mora projicirati političku stabilnost u zemlji. Sklon sam tome, ako postoje strateška pitanja oko kojih se zahtijeva širi dogovor, da on može biti, ali to ne znači veliku koaliciju.

■ **Je li bilo pritisaka izvana oko formiranja velike koalicije?**

- Što se tiče EPP-a, apsolutno ne. Nisam u kontaktima sa stranim političarima, niti sam u jednom trenutku vidio takvu želju. Dapače, meni se čini da je riječ o spinu koji dolazi s lijeve strane političkog spektra i ima za cilj oslabiti HDZ, pa čak i mene kao novog lidera, da se prikaže kako postoji nekakav znak jednakosti između Milanovića i mene. A kako se vidjelo u ovoj kampanji, između nas nema nikakve sličnosti. To dolazi i od onih malih koji imaju retoriku - ni HDZ, ni SDP - hineći da ne vide promjene koje se događaju u HDZ-u i praveći se da smo u lanjskoj kampanji.

■ **Odnosi Hrvatske i Srbije su sve lošiji. Ako postanete premijer, koji će biti vaš prvi potez prema Srbiji?**

- Čovjek sam koji će rješavati probleme odgovorno, bez tenzija. Između Hrvatske i Srbije postoji nekoliko otvorenih pitanja i sva su vezana za ostatke i probleme iz vremena velikosrpske, Miloševićeve agresije na Hrvatsku. Riječ je o pitanju nestalih osoba, kompenzacije ratne štete za ljude koji su stradali, naše logoraše, za sve one koji su izgubili svoje najbliže, riječ je o poštivanju hrvatske manjine. U ovom je trenutku tretman koji ima srpska manjina u Saboru, bitno povoljniji nego što ga ima hrvatska manjina u Srbiji. Smatramo da je dobro da se netko od Hrvata izabere kroz liste političkih stranaka u Srbiji u Narodnu skupštinu, ali očekujemo jedan fiksni mandat. I tu se zahtijeva promjena zakonodav-

stva u Srbiji kako bi se to osiguralo, s obzirom na to da se broj Hrvata sada kreće na oko 56, 57 tisuća u Srbiji. Najkrupniji problem je pitanje ratnih zločina. Dakle, pitanje katarze srpskoga društva u cjelini, suočavanja s recentnom prošlošću, s vremenom u kojem brojni ljudi u Srbiji ne žele shvatiti što je bila bit Miloševićeva velikosrpskog projekta. I u tom kontekstu mi nećemo dopustiti da Srbija sa svojim zakonom o nadležnosti državnih tijela Srbije za procesuiranje ratnih zločina pretendira biti "mali Haag" nakon Haaga, dakle širi ne univerzalnu, nego hibridnu regionalnu jurisdikciju, nepoznatu u komparativnom međunarodnom kaznenom pravu, koja je neprihvatljiva i dovodi do pravne nesigurnosti hrvatskih državljanina, naših branitelja. Učinit ću sve da se to pitanje riješi.

■ **Hoćete li dati podršku Vučićevu SNS-u oko članstva u EPP-u?**

- To je tema koja će biti na dnevnom redu političke skupštine EPP-a u studenome. Kada dođe na dnevni red, o tome ćemo zauzeti stav.

■ **Vjerojatno nećete tu imati puno manevara?**

- To je proces koji traje od 2013., vidjet ćemo konačno izvješće kolega koji su na tome radili i onda donijeti odluku.

■ **Bili ste na propovijedi biskupa Košića u Ludbregu. Kako gledate na njegove političke poruke s oltara?**

- Poštujem odvojenost Crkve i države, no isto tako smatram da Crkva ima pravo artikulirati svoja stajališta o bitnim društvenim pitanjima.

■ **Što da je Košić tako s oltara govorio da se ne glasa za HDZ?**

- Ne bih komentirao konkretne riječi biskupa Košića.

■ **Na vašem skupu u Splitu došlo je do prosvjeda Torcida. Kako ste to doživjeli, je li to bio jedan od neugodnijih skupova?**

- Ne, skup je bio fantastičan, prekrasna atmosfera splitske Rive. Skup u Splitu je imao ključnu simboliku i bio prijelomni moment kampanje. Tamo je bilo više tisuća ljudi, naši su simpatizeri i članovi bili oduševljeni, dao sam podršku generalu Krstičeviću i kolegama iz 9. i 10. jedinice. Kad je riječ o navijačima koji su govorili o Zakonu o sportu, meni to nije smetalo. U demokraciji imamo pravo slobodno izražavati mišljenje, pa i prosvjedovati. U jednom trenutku, dok sam govorio, oni su i otišli. Imao sam dojam da je to dio uobičajenih demokratskih procesa i ne vidim tu ništa dramatično ni sporno.

■ **Je li HDZ-u, zapravo, stigao na naplatu račun odnosa bivšeg vodstva HDZ-a sa Zdravkom Mamićem, njegove donacije i neprovođenje Zakona o sportu?**

- Ja odgovaram za HDZ od 17. srpnja. Zanimam me razdoblje otkad imam mandat da ga vodim. Otvoren sam za dijalog i rješavanje problema. Mislim da hrvatskom sportu moramo pristupiti na strateški način, maksimalno ga depolitizirati.

■ **Ako ne pobijedite, ostajete li u EP-u?**

- Mi ćemo pobijediti i očekujem da ću biti predsjednik Vlade.

■ **Zašto nam ne želite jasno reći o svojoj poziciji u EP-u? Što ako ne pobijedite, hoćete li HDZ voditi iz Bruxellesa?**

- Vrlo sam jasan, pobijedit ćemo sto posto. ■